

**„HA KAZINCZY MA ÉLNE, MESTERSÉGES INTELLIGENCIÁT
KÉNE HASZNÁLNA”**

GESZTI PÉTERREL BESZÉLGET HERCZEG ZSOLT

Hat évtizedéből öt és felet a nyilvánosság előtt töltött. Rapperként, dalszövegíróként, reklámszakemberként, producerként, szinkronszínészként, műsorvezetőként, motivációs előadóként egész pályafutása alatt a magyar nyelvvel zsonglőrködött, és viszonylag kevésszer ejtette le azt. Része, de kritikusa is a mainstreamnek, egyszerre bennfentes és kívülálló. Néha egyedülálló. Geszti Péterrel beszélgetünk nyelvről, kultúráról, mesterséges intelligenciáról, fentebb stílről, a sorozatgyártott sztárok keszonbetegségéről és az indokolatlanul vidám rigókról.

Geszti Péter

Hatvanéves lett. Boldog születésnapot kívánunk! Amikor az ember idősödni kezd, az jelentős kockázattal jár: kezdi azt érezni, hogy minden silányabb lett – a közbeszéd, a kultúra, a média, az emberek viszonyrendszere, a soron következő nemzedék, az időjárás és akár maga a nyelv –, mint az ő fiatal korában. Ön is küzd ezzel a kihívással, a „régén minden jobb volt” érzésével?

Kétségtelenül előveszi néha az embert egy ilyen csalóka érzés, de nem szabad hinni neki, legalábbis nem minden tekintetben. Elég, ha csak arra gondolok, mennyivel jobb az a szabadság, amit a technológia fejlődése hozott nekem a kreatív munkákban, vagy éppen az a jogállás, amit uniós állampolgárként élvezhetek, és még sorolhatnék ezer példát. Ugyanakkor valóban tetten érhető egyfajta silányulás a közbeszédben, a nyelvileg helytelen szóhasználat a sajtóban, az alpári, minősíthetetlen megnyilvánulások a közpolitikában vagy

éppen a social média oldalain. A tudomány és a tények helyett a szubjektív vélemények számítanak mérvadónak, az ország megosztottsága tragikusan gyengíti versenyképességünket, és általánosnak mondható az apátia, a depresszív hangulat, amit olyan globálisan nyomasztó jelenségek kereteznek, mint a klímaváltozás vagy a mesterséges intelligencia terjedése. Mindezek ellenére óvatos vagyok a kor általános megítélésével, mert az a gyanúm, hogy a korábbi generációk is mindig satnyulást véltek felfedezni maguk körül idős korukban, ezért inkább csak változásként tekintek ezekre a jelenségekre, de nem ítélekem mind felett.

Tizenkét évvel ezelőtt azt nyilatkozta egy bulvárlapnak, hogy – idézem – „túl sok suttyóság, primitívség, indulatoság, erőszakosság, lelki és intellektuális analfabetizmus szabadult el a médiában, a közéletben, a weben.” Most sokkal rosszabb a helyzet?

Annyiban igen, hogy ez állandósult, és sokakban egyfajta természetes létállapottá, világszemléletté merevedett a negativizmus. Dolgozni kell rajta, hogy ne maradjon így.

Ön is része, művelője, alakítója ennek a mainstream kultúrának, bár kétségtelen, hogy a szövegeiben nagyítóval kell keresni az ártó szándékot, viszont példaértékű módon sok nagy költőnktől, írónktól csempész be idézeteket vagy utalásokat a szövegeibe. Egy olyan dalát azért találtam, amelyben, amellyel nyilvánvalóan bántani, beszólni akart: a Költőtroll címűt. Azt megbánta?

Sok ilyen-olyan támadás érte a személyemet a médián keresztül. Voltak jogos kritikák, voltak karaktergyilkos kísérletek és beszólogató, bulváros akciók. Amikor elegendem lett, nem a médiában kezdtem visszaüzengetni, mert azt méltatlannak éreztem volna, hanem a saját műfajomban, dalban reagáltam, így kiírva magamból a feszültséget is. A Költőtroll nem egy személynek szólt, hanem mindannak a kulturálatlan, bunkó attitűdnek, amely szerintem sértő és káros. Így a magam eszközével próbáltam túllépni a „mai kocsmán”.

Mint a rakétagyorsaságú társadalmi mobilitást műsorszervező erővé emelő bulvártélevíziós tehetségkutatók volt zsűritagját kérdezem: a szórakoztató tömegmédiá és a bevételorientált reklámipar mélyről gyorsan a magasba emelt szereplőitől valóban elvárható, hogy ne kapjanak „keszonbetegséget”? Tényleg jogos igényünk, hogy olyan alapos műveltséggel és az elit kultúrába való született beágyazottsággal végezzék a munkájukat, mint például ön, aki

szellemileg előkelő családban nevelkedett, hátsó utcák szaga helyett színházi zsöllyék és filmstúdiók illatát szívta be, és öt éves korától a legnívósabb művésztől tanulhatott, ráadásul gyakorlatban?

Nem várható el, a kereskedelmi médiumok nem is várják el, hiszen a néptévék, néprádiók pont olyan hősöket és témákat igényelnek, amilyenekkel a legszélesebb célcsoportok azonosulni tudnak, amelyeket meg tudnak érteni. „Keszonbetegséget” pedig szerintem nem feltétlenül a hirtelen felemelkedők kapnak, hanem az a társadalom, amelyik szinte már csak a kortárs független filmekben, színházakban vagy az internet kifinomultabb bugyraiban tapasztalhat magasabb nívót gondolkodásban, ízlésben és tehetségben. Ha elitizmusnak tűnik ez a gondolat, vállalom. Sok oka van ennek a „keszonbetegségnek”, kezdve a mélyrepülésben kínlódó oktatástól egészen odáig, hogy a pártállami propagandától mérgezett közszolgálati médiumok egyszerűen képtelenek ellátni a feladatukat, és nem tudják ellensúlyozni a kereskedelmi média hatását. Ha arra gondolok, hogy a műsorvezetői pályám elején beszédtechnika-órára kellett járnom, és hogy akkoriban nem engedtek mikrofon vagy kamera elé diploma nélküli embereket, akkor ez szintiszta konzervativizmus, de még mindig jobban hangzik, mint amikor szimpla bunkók osztják az észet primitív műsorokban. Nem kell mindenből valóságshow-t csinálni, és érdemes lenne újragondolni olyan népszerű, de igényes műfajokat, mint a tévéjátékok vagy akár a magyar rajzfilmek.

Nem épp az X-Faktor-típusú műsorok azok a töltőtollak, amelyek bunkóból akarnak istent faragni futószalagon?

Az X-Faktor olyan előadókat keres, akikben van egyéniség, egyediség, akik nagy hatással tudnak lenni a zenei tevékenységük által. Szereplői ebben nem térnek el a korábbi idők sztárjaitól. Elvis sem volt agysebész. Az más kérdés, hogy a sztáriparban, a bulvár- és Instagram-valóságban sokan hamar elhiszik magukról, hogy hirtelen mindenhez értenek, és vállalhatatlanul kezdenek viselkedni. Ma nem nagyon akad, aki figyelmeztesse őket, hogy nem illik a padlóra köpni. A kritika műfaja pedig eljelentéktelenedett, mióta mindenkinek van véleménye mindenről, és ezt meg is osztják egymással az emberek. Megy az adok-kapok, a nagy hangzavarban eltűnik az a néhány fontos kritika, amely számítana.

Említettem, hogy akinek van hozzá tudása és figyel, kulturális utalások tucatjait fedezheti fel a szövegeiben. Gondolja, hogy értik ezeket kellő számban a közönsége tagjai, vagy az „ágy alá gyaláz a láz” a többségnek elég?

Biztos, hogy nem értik sokan ezeket az utalásokat, de már hozzászórtam, hogy minden kulturális réteg másra rezonál a dalokban. Nekem az a fontos, hogy szabadon játszhassak a dalszövegírásban is, és hogy leginkább nekem tetsszen, ami megszületik. Az a jó a dalszerzésben és a zenélésben, hogy a saját világunkat teremthetjük meg általa, amiben a mi ízlésünk szólal meg, a mi gondolatritmusunk lüktet. A szójátszó futamok a védjegyeim; van, aki imádja, van, aki kiborul tőlük; van, aki beéri a fecsegő felszínnel, és van, aki a mélyre hallgat. Egy biztos: az irónia kiment a divatból, a tömegek számára csak a nagyon direkt, „egypontnullás” fogalmazások működnek, és a beszólogató humor, a „cinkelés” számít relevánsnak.

Van egy régi mondás: „még senki sem vett tévékészüléket azért, hogy okosabb legyen.” Ennek ellenére műsorkészítőként hisz abban – gondolom, igen, hiszen jó ideje már nem vállal el akármit –, hogy a televízió nem csupán üres szórakozást nyújt, hanem valami értéket is közvetíthet?

Muszáj hinnem benne, különben nem csinálnám. Abban nem hiszek, hogy kvíz műsoroktól okosabb lesz az ember, de abban igen, hogy mondjuk az Adom a napom című műsorunkban szereplő hiteles és érdekes emberek egy napját bemutatva fontos dolgokat mondhatunk el az életről. Sőt, egy jó show-műsor is hordozhat komoly művészi értéket. Az ízlés mindig a kérdés. Egy szellemes mondás szerint: „ha rossz az ízlésed, gyorsabban telik a nap” – mert bármi megfelel szórakozásként. Az értékek szerepét egyébként gyakran az online podcastok veszik át.

Romlik, pusztul, silányul, durvul és angolosodik a magyar nyelvhasználat, vagy ez csupán az előbbi boomer katasztrófizálás?

Mindkettő. Ha a most megjelenő hirdetéseket nézzük, akkor egy átlagos reklámszövegíró épp hogy átmenne egy helyesírási vizsgán, ami a szövegek központosítását illeti. Hajam hullik tőle, hogy komoly online sajtótermékekben is képesek így fogalmazni: „hibát vét”, miközben ez értelmetlen és helytelen, hiszen a hibát nem vétjük, hanem elkövetjük. Nem akarok besavanyodott, nyugdíjas magyartanárnak látszani, de ha a nyilvános médiafelületeken sem tartjuk be a helyesírási szabályokat, akkor miképpen várhatnánk ezt el a gyerekeinktől? A nyelvromlás szinte természetes szerintem, mert amit sokat használunk, az bizony kopik. Az más kérdés, hogy milyen léptékben. Én például utálok, és legtöbbször feleslegesnek tartom a káromkodást a rapszövegekben. Ez a legolcsóbb megoldás. Az angolosodás pedig

kikerülhetetlen, naponta születnek a világban új technológiák, eszközök, fénysebességre kapcsolt az emberiség. Ha Kazinczy ma élne, mesterséges intelligenciát kéne használnia, mert nem bírná utolérni magát az új szavak teremtésében. A magyar nyelv művelésnek az egyetemeken kívül jelenleg nincsenek népszerű, látható intézményei, műsorai, médiasztárjai, a nyelv állapotának nincs társadalmi jelentősége a közfelfogásban. A „fentebb stíl” helyett a lentebb stíl jelenti a gyakorlatot, sőt a menőséget, hiszen az utca, a kocsmá nyelvvezete lett a mérték. A minket körbevevő káoszban nem érünk rá olyan akadémikusnak tűnő dologgal foglalkozni, mint a nyelvünk, pedig egy ilyen kis kultúrának továbbra is ez az egyik legnagyobb kincse és összetartó ereje. Ki tudja, száz év múlva a magyar nyelv talán luxus lesz, mint a latin, vagy végleg valami digitális múzeumba költözik, ahol már csak egy felpántlikázott robot fog tudni úgy köszönni, hogy „jó napot kívánok”. Körülötte mindenki angolul fog beszélni. Vagy kínaiul. Na jó, csak vicceltem...

Nyelvében fél a nemzet...? Minden egész eltörött...?

Sok mindentől fél ez a nemzet, olyasmitől is, amitől nem kéne. Ha nem fél eléggé, hát ijesztgetik ezzel-azzal, hogy tudja, kire kell szavaznia, de a nyelvben nem fél. „Ady Endre remekül rímelt a the endre” – ahogy a Carson Coma éneklé. Nemcsak eltörött minden egész, hanem „por és hamu” is lett, és a felkavarodó porfelhőben csak pislogunk, hogy merre kéne menni, mit kéne látni, érteni, érezni. Ettől függetlenül nem érdemes világvége-hangulatba szorítani magunkat. Én továbbra is abban hiszek, hogy mindig van feljebb. Leginkább rajtunk múlik.

A szövegeit látva önfeledten fürdik, gyermekként lubickol a magyar nyelvben. Lát a nyelvünkben valamilyen egyediséget, vagy ezt csak a kis népekre jellemző féltő szeretet miatt képzeljük bele a magyarba?

Az, hogy a magyar agglutináló nyelv – és nem agg, rutin álló (bocs’) – nem kevés nehézséget okoz, például dalszövegírásra technikailag nehezebben használható, mint mondjuk az angol, de annál több intarziás nyelvi játékot tesz lehetővé, és rengeteg asszociációs mezőt képes összekapcsolni. A sokféle magánhangzótól gazdag a hangzásvilága, néha úgy érzem, a mi képzeletbeli festőpalettánkon ezért több színből válogathatunk, mint bizonyos más nyelvek művelői. Az egykori monarchia területén tucatnyi más népcsoporttal való keveredésünknek köszönhetően a magyar népdal az egyik leggazdagabb folklórkincs a világon, és ebben számtalan tájszó is benne foglaltatik,

amelyek még színesebbé tették a nyelvünket. Az anyanyelvünkhöz való viszonyunk pedig igenis legyen csak érzelmes, minden mellédöngető magyarodástól mentesen! A francia Verlaine Őszi chansonja magyarul tán még szebb – Tóth Árpádnak köszönhetően –: „Ősz húrja zsong. Jajong, busong.” De a tavasz is magyarul a legszebb, ha Radnóti Májusára gondolok: „Vadgesztenyék gyertyái fénylenek.”

Szövegírói munkássága összeforrott a szöviccekkal, a nyelvi leleményekkel. Szöveggyártó kisiparosnak, szövicckirálynak is nevezték. Tudom, hogy egy idő után már szerette volna levetkőzni vagy kinőni ezt, és későbbi, kifinomultabb szövegeivel sikerült is. Kosztolányi Dezső nagyon – talán indokolatlan mértékben – szigorú volt ezzel a nyelvi jelenséggel és művelőivel. 1910. szeptember 11-én az Élet című lapban megjelent, Budapest, a szójátzó című írásában ezt az ítéletet hozta: „A szójáték a legalantasabb szellemeskedés. Ez a száraz emberek humora.” Ön mégis nemzedékeknek szerzett örömteli élményt a nyelvi brilirozásaival. Hogyan élte meg a szövicces korszakát, és miért zárta le – ha egyáltalán lezárta?

Kosztolányi legjobb irodalmi barátja, Karinthy volt az inspirálója annak, hogy elkezdtem szöviccekkal foglalkozni. Egy krokijában elpanaszolta, hogy egy banális szöviccel felidegesítették, erre dühében nekilátott, és írt vagy százat. Ez annyira megtetszett, hogy én is nekiestem hasonlólt játszani, aztán úgy maradtam – egy ideig. Ehhez járult hozzá, hogy nem sokkal később találtam rá a Rapülők együttesel a rap műfajára. A rap szótagolása, ritmizációja közel áll helyenként a gyerekmondókák játékosságához, és szemben az énekelt dallammal, a rap nem vetette le magáról a szójátékokat. Kezdetben sok bakugrást követtem el így a szövegekben, később ez ritkult, és arányaiban jobban a helyére került más nyelvi eszközök mellett. Aztán hosszú évekig szinte egyáltalán nem használtam kifejezetten szöviccet, de manapság újra jó kedvvel élek a lehetőségével. A szövicc annyiban nehéz műfaj, hogy csak a százpontos a jó, a kilencvenpontos kissé hervadt, a nyolcvanpontostól lefelé már fájdalmas. Kosztolányinak akkor van igaza, ha csak a szövicc műfajával él az ember, de a legjobb dalszövegeim megvannak felesleges szójátékok nélkül is.

A verbális humor mindig szabályszegés. Azért olyan jó benne, mert hajlamos a normákkal való szembeszegülésre?

Nem vagyok forradalmáralkat, a verbális humor nálam inkább egy pozitív életszemlélet mellékhatása, illetve a megszokott formák, a klisék kikerülése.

A legfontosabb számomra az egészben a nyitott gondolkodás, a kísérletező kedv. Azért sem tudok jól teniszezni, mert ott mindig pontosan ugyanazokat a mozdulatsorokat kell követni, de én hamar elunom az ilyesmit, mindig változtatok, aztán vagy outra ütöm a labdát vagy a hálóba. Ha úgy tetszik, ez fegyelmezetlenség, antimonotónia. Amikor rátaláltam erre a dalszövegírói hangra, kifejezetten unikálisnak számított, a popzenében mindenképpen, és amellett, hogy tudtam, ez alapján azonnal megjegyeznek, jó volt fittyet hányani a korábbi formákra, a rap erre remek vivőfelületnek bizonyult.

A humor az utóbbi egy-két évtizedben teljesen átalakult. Ma már szinte senki sem mesél vicceket, a humor egyenlő az interneten terjedő mémekkel. Nyilván ez verbális humor is, ugyanakkor dominánsan képi alapú, és nagyon rövidnek kell lennie, hiszen gyorsan kell hatnia. Ezt reklámszakemberként ön pontosan tudja: az óriásplakát üzenetének befogadására például az a néhány másodperc áll rendelkezésre, amíg a fogyasztó elsuhan mellette az autójával. Milyen módszerei vannak arra, hogy tudjon hosszabb, mélyebb szöveget is olvasni, írni, befogadni és kiadni?

Ha jól értem, ön a mémekről beszél, amelyeket legtöbbször a vicces képhez írt rövid szövegekkel azonosítanak. Ez a műfaj kétségtelen felerősödött, bár létezett – nem digitális – elődje ennek is: a karikatúra. Az óriásplakát valóban nem bír el sok szöveget, ahogy az animált digitális reklámok vagy egy tévéspot sem. Minél kevesebb intellektuális erőfeszítést kell tennie a befogadónak, annál nagyobb az esély, hogy egy üzenet „átmegy”, hogy megérti és megjegyzi. Ez leegyszerűsített szókészletet, tömör és mozgósító erejű fogalmazást igényel. Hosszú és tartalmas szöveget – a maradék irodalmi vagy tudományos folyóiratokon kívül – az elemző vagy oknyomozó újságírás produkál csupán a médiában, illetve a vélemény kifejtésére szolgáló digitális felületek kínálnak ilyet. Ott viszont elemi érdek az alapos minőségi tartalom, mert ezekért lehet pénzt kérni az olvasóktól. Híreket vagy hírnek álcázott tartalmakat sok helyről kapunk ingyen, de tudást nem, ezek értéke felértékelődött, ez teszi lehetővé sok újság/portál számára a túlélést. Komoly lehetőséget jelent számomra a Facebook-oldalam, amelyen hosszabb szövegeket is közzé szoktam tenni. Azt vettem észre, hogy nem a hosszúság alapján nő vagy csökken egy-egy ilyen poszt olvasottsága, hanem a relevanciája alapján, vagyis hogy mennyire személyes az írás, mennyire tudnak vele azonosulni a követőim. Ha képet is csatolok, akkor még többen elolvassák általában, de mégsem kifestőkönyvként kezelem ezt a felületet. Több olyan írásom is megjelent itt, amely milliós olvasottságra tett szert.

Hisz még a puszta szöveg erejében, vagy a kép, zene, show és reklám nélkül a ma emberének már a legcsodálatosabb szöveg is unalmas és hatástalan?

Célcsoportja válogatja. Sokan olvasnak keveset, és kevesen sokat. Az olvasáshoz idő kell és koncentráció, agyi munka, sok energia. Pedig semmi nem teszi a fantáziát és alkotóerőt olyan végtelenné, mint az olvasás. Mégis: a jól megfogalmazott érvelés, a jó vers, a jó regény, dalszöveg, a jó beszéd magával ragadja az embereket, legyen szó műsorvezetői konferálásról, egy slágerről, könyvfesztiválos felolvasásról vagy politikai nagygyűlésről. Az az érzésem, hogy minél nyomasztóbb a technológiai rabságunk, hosszú távon annál hitelesebbé és vonzóbbá válik minden, ami egyszerű, és ami emberi. Ilyen a dal, a vers, az élőben előadott szöveg is, én egyre inkább hiszek benne.

Mit olvas, ha van ideje, és tud koncentrálni?

Rengeteg hírt és információt olvasok naponta, mert a laptopom a munkaeszközöm. Viszont kizárólag regényeket olvasok, ha ki akarok kapcsolódni, illetve verseket, ha inspirációt keresek. Minden utazásra viszek magammal legalább egy regényt, és igyekszem leválni a mobil eszközökről. Kifejezetten élvezet eljutni az olvasás állapotába, amikor az ember egyedül tud maradni, és fejest tud ugrani egy másik világba, egy másik történetbe. Leginkább a kertünkben szeretek olvasni, pázsitpuhaságban, betakarózva, forró teásbögre mellett, lányaink lustán nyújtózó cicáinak és hársfáink indokolatlanul vidám rigóinak társaságában.

Minden szövegíró ismétli önmagát, de a jók ezt észrevétlenül csinálják. Azt senki sem vitathatja, hogy ön jó szövegíró. Hogyan éri el, hogy a rutin ne menjen az eredetiség és a megújulás rovására?

Minél vénebb az ember, annál inkább kerülgeti korábbi önmagát, de nem mindig sikerül nem önismételni, főleg a fordulatok, a szintagmák szintjén. Ha valami gyanús lesz írás közben, próbálok ellenőrizni. De ami a legfontosabb, hogy új témára találjon az ember, vagy egy másik érzelmi aspektust keressen, az majd segít másfelé kalandozni. Rutinból nem szabad írni. Viszont sokat kell olvasni mások műveit, és hagyni, hogy hassanak.

Egész életében írt, vagyis olyasmit csinált, amit most mesterséges intelligenciával, generatív nyelvi modellekkel akarnak helyettesíteni, sőt felgyorsítani, olcsóbbá, jobbá és bábeli nyelvzavartól függetlenné tenni. Félve figyelni, okosan használja vagy legyintve kikerüli az AI-t?

Ma még mondhatjuk, hogy olyan buta vagy, mint egy robot, de ez nem sokáig lesz így. A nyelvi modellek brutális fejlődése valóban sok kérdést vet fel bennem is, de egyelőre nem látom át, hova tart, mit okoz az én munkámban. Még hiszek az egyéniség legyőzhetetlen voltában, az emberi karakter random egyediségében. Ugyanakkor vizuális terepen már én is használom az AI-t, a januári Aréna-koncertjeim vizuális háttereit Szauder Dávid AI-artist tervezi. A közös munka során azt látom, hogy egyelőre az emberi alkotókészség és tehetség vezérli a gépet is. Remélem, ez így is marad.

Magyar szakon végzett. Az irodalom vagy a nyelvészet vonzotta jobban?

Egyértelműen az irodalom, mert kevésbé a szabályok jellemzik, inkább a végtelen sokszínűség. Az esztétika gyönyörűséget szerez, a drámaiság katarzishoz visz, a humor megnevettet, mindegyik út a boldogság és megértés felé mutat. Viszont még nem hallottam senkiről, aki az alárendelt mondat szerkezetek fajtáitól tánra kerekedett volna.

Karinthy Frigyesről írta a diplomamunkáját. Szenved attól, amitől ő? Tudja: mindenki a Tanár úr, kérem!-hez hasonlította a későbbi műveit.

Nagyképűség lenne hozzá hasonlítani magamat, de ez a jelenség sok, kitarítóan sikeres embert érint. Presser Gábortól tanultam egy ide vonatkozó mondatot: „Nem tudod legyőzni a régi dalaidat.” Én ezért nem legyőzni akarom a régi dalaimat, hanem szakmailag meghaladni őket. Nem baj, ha nem lesznek olyan sikeresek, az a fontos, hogy én érezzem: teljesebben, pontosabban tudom alakítani azt az érzelmi kirakóst, amelyben az ember egy dallamra szöveget illeszt.

Családját, gyermekkorát és pályafutását ismerve tulajdonképpen esélye sem volt egy iskolának, hogy megnyerje önt pedagógusnak, de mit gondol, milyen tanár lett volna...?

Mindig is azt éreztem, hogy tanárnak lenni nem foglalkozás, hanem hivatás. Elkötelezettség és önfeláldozás kell hozzá. Ez hiányzott belőlem. Ha mégis katedrára léptem volna, biztosan arra törekedtem volna, hogy élmény legyen a történelem és az irodalom a gyerekek számára, akár azon az áron is, hogy „unortodox” módszerekkel él az ember, és ebből tankerületi bonyodalmak származnának. Tapasztalatom szerint azok az igazán jó tanárok (és főnökök), akik képesek másokat inspirálni. Egyébként rengeteg előadást tartok nagy-

vállalatok dolgozóinak innovatív gondolkodásról, kreativitásról, motivációról, együttműködésről, és ezeket a „leckéket” is úgy állítom össze, hogy nagyon szórakoztatóak legyenek, de a tartalmuk hiteles és komoly maradjon.

Miért nem írt még könyvet? Nem magáról, mert bár pénzkeresetnek jó lenne, de akkor az életüket feszélyező aprólékossággal összegző, lépcsőházi pletykákat terjesztő vagy konyhabölcsességeket pufogató hírességek fárasztóan hosszú sorának végére állna be sokadiknak, hanem igazit: akár fikciót, akár dokumentaristát. Tehetsége megírni és eladni is lenne.

Való igaz, celebkönyvnek nincs értelme, kár a papírért. Évek óta formálódik bennem egy könyv, ami életrajzi alapúnak ígérkezik, de a lényege mégis inkább az lenne, hogy egy-egy történeten keresztül megpróbáljam megfogalmazni, hogy mit gondolok az elmúlt hatvan évről, az országról, az emberekről meg persze a saját életem kanyarulatairól. A címe már megvan, és a formátuma is körvonalazódott, csak le kéne ülni, és időt szakítani a megírásra. De bevallom, a zenélés, dalírás egyelőre jobban érdekel és szórakoztat. Aztán, ha majd nem bírok felmászni a színpadra, lehet, hogy veszek egy nagy levegőt, és kiprobálom a regény műfaját. Hátha.

Herczeg Zsolt

újságíró, szerkesztő, médiaoktató,
magyar nyelv és irodalom szakos tanár,
művelődésszervező
E-mail: herczegzs7@gmail.com

Köszönjük az interjú elkészítésében nyújtott segítséget Tóth Hajnalka újságírónak, televíziós szerkesztőnek.